

Sygn. akt VI RCa 118/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 maja 2019 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Piórkowska

Sędziowie: SO Lech Dłuski

SSR del do SO Robert Kłosowski (spr.)

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Anna Greifenberg-Krupa

po rozpoznaniu w dniu 29 maja 2019 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. W. (1)**

przeciwko **małoletniemu F. W.** reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową A. K.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 25 lutego 2019 roku

sygn. akt III RC 914/18

I. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że obniża z dniem 29 maja 2019 roku zasądzone tam alimenty do kwoty po 650 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych);

II. w pozostałej części apelację oddala;

III. odstępuje od obciążania pozwanego kosztami procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt VI RCa 118/19

UZASADNIENIE

Powód P. W. (1) wniósł o zmianę wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 6 lutego 2018 r. sygn. akt III RC 418/17 poprzez obniżenie alimentów zasądzonych od powoda P. W. (1) na rzecz pozwanego małoletniego F. W. z kwoty po 1200 złotych miesięcznie do kwoty po 500 złotych miesięcznie, począwszy od dnia 13 listopada 2018 r. Wniósł również o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że od ostatniej rozprawy alimentacyjnej zmieniła się jego sytuacja osobista. Powód nie mieszka i nie pracuje już w A. W okresie orzekania o alimentach, w lutym 2018 r. powód mieszkał i pracował w A., zaś od października 2018 r. wrócił na stałe do P. i zamieszkał w O.. W dniu (...) urodził mu się syn T. W.. Aktualnie powód

mieszka w O. z partnerką i szuka pracy. Wskazał również, że z małoletnim F. widuje się w każdy weekend od piątku do poniedziałku.

Przedstawicielka ustawowa małoletniego pozwanego F. W. (1)- A. K. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa w całości, wskazując, że możliwości zarobkowe powoda nie uległy jakiegokolwiek zmianie. Dodała, że powód w dalszym ciągu jest zdrowym, w pełni zdolnym do pracy mężczyzną. W ocenie matki małoletni F. nie może ponosić negatywnych konsekwencji decyzji życiowych powoda. Również okoliczność urodzenia się nowego dziecka nie powinna rzutować na obowiązek alimentacyjny powoda. A. K. wskazała również, że przed powrotem do P. ojca dziecka jego kontakty z pozwanym były sporadyczne i nieregularne. Obecnie powód nie trzyma się jakichkolwiek poczynionych ustaleń, w szczególności związanych z odprowadzaniem małoletniego do przedszkola w poniedziałki.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 25 lutego 2019 r. sygn. akt III RC 914/18 zasądził od powoda P. W. (1) na rzecz małoletniego pozwanego F. W. tytułem obniżonych alimentów kwotę po 800 (osiemset) złotych miesięcznie, płatnych do rąk matki powoda A. K. do 10 dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 1 lutego 2019 r. w miejsce alimentów w kwocie 1200 (tysiąc dwieście) złotych miesięcznie zasądzonych wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 6 lutego 2018 r. w sprawie III RC 418/17. W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił, zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami i odstąpił od obciążania powoda kosztami sądowymi.

Sąd ten ustalił, iż małoletni F. W. ur. (...) w B. w W. jest synem A. K. i P. W. (1). Rodzina do (...) mieszkała w W. W tym samym miesiącu, na skutek nieporozumień pomiędzy partnerami, A. K. wraz synem wyprowadziła się od powoda i wróciła na stałe do P., gdzie zamieszkała u swojego ojca R. K.. Rodzice małoletniego po powrocie A. K. do P. uzgodniły, że pozwany będzie przekazywał na utrzymanie syna kwotę po 400 (...) miesięcznie. Wykonując wskazane zobowiązanie powód płacił matce małoletniego różne kwoty od 50-400 (...). P. W. (1) pozostał w W. gdzie mieszkał i pracował zawodowo. Od lipca do czerwca 2017 r. był zatrudniony na stanowisku kierowcy. Nie miał stałego zatrudnienia. W maju 2017 r. zrobił kurs prawa jazdy w A.. W tamtym czasie zarabiał ok. 3000 (...) miesięcznie. Następnie wrócił do P.. Od 19 grudnia 2017 r. nie miał pracy. Utrzymywał się z pieniędzy rodziców. Od października 2017 r. alimenty płaciła matka pozwanego.

Odnośnie sytuacji małoletniego pozwanego w czasie orzekania o alimentach Sąd Rejonowy ustalił, iż małoletni F. W. miał wówczas (...). Uczęszczał do Niepublicznego Żłobka A.w O.. Koszt czesnego wynosił 630 złotych miesięcznie. Oprócz czesnego matka małoletniego musiała uiścić opłatę wpisową przy zapisywaniu małoletniego do przedszkola w wysokości 400 złotych. Dodatkowo do czesnego doliczane były koszty posiłków w przedszkolu w wysokości ok. 200 złotych. Matka ponosiła koszty utrzymania lokalu mieszkalnego w kwocie ok. 740 złotych. Koszty utrzymania małoletniego obejmowały: koszty zakupu żywności – ok. 400-500 złotych miesięcznie, koszty zakupu odzieży 200-300 złotych miesięcznie koszty zakupu środków czystości, pampersów i kosmetyków w kwocie ok. 400 złotych, koszt zakupu książek i zabawek – ok. 200 -300 złotych, koszty atrakcji i rozrywek – ok. 100 złotych, koszty leczenia ok. 100 złotych. Małoletni korzystał jeszcze z pampersów, których miesięczny koszt zakupu wynosił ok. 120 złotych.

A. K. w czasie orzekania o alimentach w sprawie III RC 418/17 odbywała staż zawodowy. Utrzymywała się z oszczędności przywiezionych z W.. Finansowo wspierał ją także ojciec. Dodatkowo uczyła się zaocznie na technika (...).

Sąd Rejonowy wskazał, iż wyrokiem z dnia 6 lutego 2018 r. Sądu Rejonowego w Olsztynie w sprawie o sygn. akt III RC 418/17 zasądzono od P. W. (1) na rzecz małoletniego F. W. alimenty w kwotach po 1200 złotych miesięcznie, płatne do rąk matki małoletniego, A. K., do 10 go dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 4 lipca 2017 r.

Sąd Rejonowy ustalił również, iż po wydaniu wskazanego wyroku P. W. (1) od października 2018 r. przeprowadził się do O.. W dniu (...) ponownie został ojcem. Ma syna T. W.. Powód wraz z dzieckiem i swoją partnerką K. S. mieszka z rodzicami powoda. Rodzice pomagają im finansowo i prowadzą z nimi wspólne gospodarstwo domowe. P. W. (1) aktualnie nadal nie pracuje. Partnerka powoda jest na urlopie macierzyńskim do (...)r. Otrzymuje 140 (...) tygodniowo, czyli ok. 2500 złotych miesięcznie. Powód nie ma żadnego majątku, oszczędności ani samochodu.

Korzysta sporadycznie z samochodu swojej matki, który kupiła za 27 000 złotych w listopadzie 2018 r. P. W. (1) ma prawo jazdy kat.(...)W ostatnim czasie zrobił uprawnienia na przewożenie (...) Jak wskazał Sąd Rejonowy z informacji powoda wynika, że mógłby zarobić ok. 3500-4000 złotych na rękę. W toku postępowania powód deklaruje matce dziecka, że może przekazywać na jego utrzymanie 500 zł miesięcznie. Od czasu przyjazdu do P.powód utrzymuje również stały kontakt z małoletnim pozwanym – w 2-3 weekendy w miesiącu od piątku do poniedziałku. Powód odbiera go w piątek z przedszkola i odwozi w poniedziałek. Powód kupuje synowi zabawki, ale zostają one u niego w domu.

Odnosnie aktualnej sytuacji małoletniego oraz jego matki Sąd ustalił, iż małoletni F. mieszka z matką, jej ojcem oraz partnerką dziadka małoletniego. A. K. dokłada ojcu do utrzymania mieszkania. Robi zakupy spożywcze. Kupuje chemię. Na ten cel przeznacza ok. 700 złotych miesięcznie. Ojciec A. K. i jego partnerka pracują zawodowo. W lutym 2019 r. przedstawicielka ustawowa rozpoczęła pracę w ramach umowy zlecenia na stanowisku (...). Pracuje trzy razy w tygodniu. Jej wynagrodzenie wynosi ok. 1500 złotych. Otrzymuje ona również świadczenie rodzinne w wysokości 90 złotych. W październiku 2018 r. złożyła wniosek o świadczenie wychowawcze w ramach programu 500+. F. uczęszcza do przedszkola niepublicznego, za które matka płaci 630 złotych miesięcznie. Małoletni uczęszcza na zajęcia taneczne w ramach przedszkola.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy w Olsztynie przyjął, iż powództwo o obniżenie alimentów zasługuje na częściowe uwzględnienie. Jak wskazano powyżej Sąd ten zasądził od powoda P. W. (1) na rzecz małoletniego pozwanego F. W. tytułem obniżonych alimentów, poczynając od 1 lutego 2019 r., kwotę po 800 (osiemset) złotych miesięcznie. W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił, zniósł wzajemnie koszty procesu między stronami i odstąpił od obciążania powoda kosztami sądowym

Uzasadniając wydane rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy w pierwszej kolejności wskazał, iż ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie oparte zostały na dokumentach znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz dokumenty znajdujące się w aktach sprawy Sądu Rejonowego w Olsztynie o sygn. akt III RC 418/17. Sąd wskazał, iż ustalenia faktyczne poczynił również w oparciu o zeznania stron. Zeznaniami tym Sąd dał wiarę wyłącznie w zakresie w jakim korespondowały one z pozostałym materiałem dowodowym.

Odnosząc się do merytorycznej oceny zgłoszonego żądania Sąd I instancji wskazał, iż podstawą materialnoprawną roszczenia zawartego w pozwie jest przepis art. 138 krio, który stanowi, iż w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Wyżej wymienione zmiany jak dalej wskazał Sąd mogą dotyczyć zakresu potrzeb uprawnionego oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Muszą one jednak nastąpić po uprawomocnieniu się wyroku zasądającego alimenty (vide wyrok SN z dnia 25 maja 1999 r., I CKN 274/99 nie publ.) jak również powództwo nie może zmierzać do weryfikacji takiego prawomocnego orzeczenia sądu (vide wyrok SN z dnia 27 lipca 1999 r., I CKN 687/98 nie publ.). Przez zmianę stosunków rozumie się z kolei zaistnienie okoliczności, wskutek których ustalony zakres obowiązku alimentacyjnego wymaga skorygowania poprzez zwiększenie lub zmniejszenie świadczeń alimentacyjnych. Obniżenie alimentów następuje wówczas, gdy nastąpiło istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Należy wówczas brać także pod uwagę, czy takie zmiany mają charakter trwały oraz czy nastąpiły one po wydaniu orzeczenia ustalającego obowiązek alimentacyjny. Ustalenie to następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami istniejącymi uprzednio mając przy tym na uwadze, iż w myśl art. 6 kc ciężar dowodu polegający w tym przypadku na wykazaniu zmiany stosunków spoczywa na powodzie, bowiem z tego faktu wywodzi on skutki prawne. Sąd Rejonowy dodał, że zakres świadczeń alimentacyjnych rodziców – w myśl art. 135 § 1 k.r.o. - każdorazowo wyznaczany jest przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego oraz zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego. Sąd wskazał, że rozstrzygając w zakresie omawianego roszczenia zobowiązany jest też do porównania stanu istniejącego w chwili poprzedniego orzeczenia o zakresie alimentów i stanu oraz okoliczności istniejących obecnie. Dopiero stwierdzenie istotnych zmian w sytuacji rodzinnej, osobistej, majątkowej oraz w zakresie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego będzie przesądzało o możliwości zmiany dotychczasowej wysokości zakresu obowiązku alimentacyjnego.

Analizując ustalony stan faktyczny w kontekście powyższych regulacji prawnych Sąd Rejonowy podniósł w pierwszej kolejności, iż od daty orzeczenia o dotychczasowym obowiązku alimentacyjnym minął niespełna rok. W sprawie III RC 418/17 Sąd Rejonowy w Olsztynie uznał wówczas, że możliwości zarobkowe powoda są na takim poziomie, że jest on w stanie alimentować dziecko w wysokości po 1200 złotych miesięcznie. Powód mieszkał wówczas w A. Zarabiał ok. 3000 (...) miesięcznie. Od tego czasu jego sytuacja osobista zmieniła się zdaniem Sądu jedynie o tyle, że obecnie powrócił do P. i zamieszkał ze swoimi rodzicami. Jest też w związku, z którego pod koniec zeszłego roku urodził mu się syn. Powód nie pracuje. Od października 2018 r. poszukuje pracy, jednakże jak na razie żadna oferta nie spełnia jego oczekiwań. Powód szuka pracy z wynagrodzeniem na poziomie ok. 3000-5000 zł. Aktualnie pozostaje na utrzymaniu partnerki i rodziców. Sąd Rejonowy wskazał, iż powód ma możliwość podjęcia pracy zarobkowej. Ma uprawnienia na przewożenie (...) oraz prawo jazdy kat. (...). Jest zdrowy i nie ma żadnych przeciwwskazań do podjęcia pracy zawodowej. Biorąc więc pod uwagę aktualną sytuację na rynku pracy, powód nie powinien mieć większych problemów ze znalezieniem zatrudnienia. Zdaniem Sądu nie może oczekiwać, że jego zarobki będą na tym samym poziomie, co w A. i powinien dostosować się do realiów finansowych w P., zaś małoletni nie może ponosić negatywnych konsekwencji bierności zawodowej swojego ojca.

Jak dalej wskazał w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy w Olsztynie powód swoje powództwo uzasadniał głównie tym, że w skutek powrotu do P. jego możliwości finansowe uległy pogorszeniu, a nadto ma kolejnego syna, któremu również musi zapewnić utrzymanie. Ciężar dowodu zmiany okoliczności, które przemawiają za słusnością zmiany ustalonego zakresu obowiązku alimentacyjnego, spoczywał na powodzie. Mieści się w tym m.in. konieczność wykazania takich zmian, które mają znaczenie do oceny możliwości zarobkowych i majątkowych powoda a także kondycji majątkowej osoby uprawnionej do świadczenia. Zdaniem Sądu powód nie wykazał, by zmiany, które miały miejsce w ciągu ostatniego roku miały, aż tak istotny wpływ na jego sytuację finansową. Sąd Rejonowy podkreślił, iż powód z własnej woli nie podejmuje zatrudnienia. Koszty utrzymania mieszkania dzieli wspólnie z partnerką i rodzicami. W toku postępowania podkreślał, że nie ma problemu z zapewnianiem synowi atrakcji. Z kolei w ocenie Sądu I instancji sytuacja małoletniego od poprzedniej sprawy alimentacyjnej zmieniła się o jedynie o tyle, że aktualnie F. uczęszcza do niepublicznego przedszkola, a nie żłobka. Jego matka pracuje zawodowo i osiąga z tego tytułu wynagrodzenie. Zdaniem Sądu w porównaniu do poprzedniej sprawy alimentacyjnej jej sytuacja majątkowa uległa poprawie. A. K. stale podnosi swoje kwalifikacje, dzięki czemu znalazła pracę i otrzymuje wynagrodzenie.

Sąd Rejonowy podniósł, iż dla ustalenia zasadności obniżenia zobowiązania alimentacyjnego Sąd wziął także pod uwagę możliwości majątkowe i zarobkowe powoda, które ocenił w oparciu o przepis art. 135 § 1 k.r.o., biorąc jednocześnie pod uwagę fakt, iż dla ustalenia tych okoliczności nie mają znaczenia rzeczywiście osiągnięte przez powoda dochody, lecz także jego możliwości w tym zakresie (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1959 r., sygn. akt III CR 212/58). Zdaniem Sądu wszystkie okoliczności podnoszone przez powoda nie uzasadniają obniżenia jego świadczenia alimentacyjnego z kwoty 1200 złotych do kwoty po 500 złotych. Alimenty w wysokości zaproponowanej przez powoda są nie adekwatne do usprawiedliwionych potrzeb małoletniego, a także do możliwości finansowych powoda. Alimenty od ojca stanowią istotny udział w kosztach utrzymania dziecka. Sąd Rejonowy podniósł, iż dotychczas to matka zajmowała się małoletnim i pokrywała większość kosztów jego utrzymania. Dbała o jego wychowanie i stan zdrowia. Powód dopiero po powrocie do P. zaangażował się w rolę ojca. Obecnie realizuje kontakty z synem. Zabiera go na weekendy. Jednakże poza alimentami nie przekazuje na jego utrzymanie żadnych kwot. Wszelkie prezenty i zabawki małoletni ma u ojca. Sąd Rejonowy podkreślił również, iż wysokość alimentów jest uzależniona od usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej, a nie jest ona jedynie proporcjonalna do dochodów osoby zobowiązanej do alimentacji. Kwota zasądzonych dotychczas alimentów jest obecnie zdaniem Sądu za wysoka, uwzględniając aktualne możliwości zarobkowe powoda w P.. Jednakże proponowana w pozwie kwota 500 złotych również nie zabezpiecza wszystkich potrzeb małoletniego. Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, w tym stanowiska stron Sąd I Instancji doszedł do przekonania, że P. W. (1) jest w stanie płacić na utrzymanie syna kwotę po 800 złotych miesięcznie. W ocenie Sądu kwota ta w prawidłowy sposób zabezpiecza potrzeby F. w zakresie wyżywienia, zapewnienia odzieży, okazjonalnego leczenia, rozrywek adekwatnych do wieku, wsparcia edukacyjnego w postaci zabawek i książek edukacyjnych, a także opieki przedszkolnej. Sąd dodał, iż matka małoletniego jest w większym stopniu obciążona obowiązkami wynikającymi ze sprawowania opieki nad

dzieckiem niż ojciec. W ocenie Sądu Rejonowego nie zostały wykazane argumenty mogące być podstawą do uznania, iż nastąpiło zmniejszenie się usprawiedliwionych potrzeb małoletniego F. W.. Co więcej, potrzeby małoletniego od ustalenia wysokości alimentów w poprzedniej sprawie uległy, w ocenie Sądu I Instancji zwiększeniu. Są to potrzeby związane nie tylko z zaspokojeniem minimalnych warunków życiowych, lecz także związane z zapewnieniem mu normalnego rozwoju psychicznego i fizycznego. Chłopiec uczęszcza na zajęcia taneczne i chce rozwijać swoje zainteresowania. Ustalając zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego pozwanego oraz wydatków niezbędnych na jego utrzymanie, Sąd Rejonowy oparł się także na wskazaniach wiedzy i doświadczenia życiowego, dochodząc do przekonania, że okoliczność zmiany stosunków w niniejszej sprawie nie została wykazana w takim stopniu, w którym uzasadniałaby obniżenie obowiązku alimentacyjnego powoda na rzecz jego małoletniego syna F. do kwoty 500 zł miesięcznie. Sąd I instancji dodał, iż podstawy do uwzględnienia powództwa nie dopatrył się również w samej okoliczności posiadania przez powoda kolejnego dziecka z nowego związku. Sąd ten podkreślił, iż brak jest podstaw do uprzywilejowania jednych dzieci osoby zobowiązanej do alimentacji przed innymi.

Sąd Rejonowy w Olsztynie konkludując wskazał, iż po analizie oraz zmiarkowaniu wszystkich okoliczności stanął na stanowisku, że zaistniała zmiana stosunków nie uzasadnia zmiany wysokości obowiązku alimentacyjnego w wysokości żądanej przez powoda, wobec czego zasądził od P. W. (1) na rzecz małoletniego pozwanego F. W. tytułem obniżonych alimentów kwoty po 800 zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 lutego 2019 r. tj. początku miesiąca, w którym zapadło niniejsze orzeczenie. W pozostałym zakresie Sąd Rejonowy powództwo oddalił – jak w punkcie II wyroku. Sąd wskazał również, iż o kosztach sądowych orzekł na podstawie art. 113 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w zw. z art. 102 kpc. Z uwagi na charakter sprawy Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami sądowymi, zaś o wzajemnym zniesieniu kosztów procesu między stronami Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 100 kpc mając na uwadze wynik postępowania to jest częściowe uwzględnienie stanowisk obu stron. Na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc wyrokowi w części zasądzającej alimenty Sąd Rejonowy nadał również rygor natychmiastowej wykonalności.

Od powyższego wyroku apelację wywiódł powód P. W. (1) zaskarżając go co do pkt II tj. oddalenie powództwa w pozostałym zakresie.

Wydanemu wyrokowi powód zarzucił :

1. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez :

a) brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego polegającego na niedostatecznym uwzględnieniu przez Sąd zmiany w sytuacji powoda tj. narodzin kolejnego dziecka, co doprowadziło do braku wniosku o zwiększonych zobowiązaniach finansowym powoda a mających wpływ na jego możliwości alimentowania syna F.,

b) brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego poprzez niedostateczne uwzględnienie przez Sąd zmiany w sytuacji powoda tj. częstotliwości sprawowania osobistej opieki przez powoda nad małoletnim F. W. w weekendy (od piątku do poniedziałku), kupowania przez powoda synowi zabawek i prezentów oraz zapewniania mu atrakcji,

2. naruszenie art. 232 kpc poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że to powód jest zobowiązany do zabezpieczenia finansowo wszystkich potrzeb małoletniego, mimo że przejął on na siebie część obowiązków związanych z opieką nad małoletnim zabierając go do siebie na weekendy.

W związku z powyższym powód P. W. (1) wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonym zakresie poprzez obniżenie alimentów do kwoty po 500 złotych miesięcznie oraz o zasądzenie kosztów postępowania sądowego wraz z kosztami zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych za postępowanie w Sądzie II instancji.

W uzasadnieniu apelacji powód wskazał, iż w jego ocenie Sąd Rejonowy nie uwzględnił istotnych okoliczności znajdujących się w materiale dowodowym oraz uznał niektóre okoliczności wskazane przez powoda za nieudowodnione. Nadto zdaniem skarżącego Sąd niewłaściwie zastosował art. 135 § 2 krio. Doprowadziło to do wydania niesprawiedliwego orzeczenia.

Zdaniem skarżącego w pierwszej kolejności należy zwrócić uwagę na fakt, iż w sytuacji życiowej i majątkowej powoda doszło na przestrzeni ostatniego roku do radykalnych zmian. Powód powrócił do P.z W.. W W.powód pracował jako kierowca i otrzymywał dobre wynagrodzenie. Miał wysokie możliwości zarobkowe, przez co był w stanie realizować swój obowiązek alimentacyjny wobec małoletniego pozwanego w kwocie 1200 złotych miesięcznie. Przy czym w tamtym okresie wyłącznie uprawnionym do alimentów był jego syn F. W.. Obecnie zaś, kolejną istotną zmianą w życiu powoda były narodziny, w (...). drugiego syna T. W.. Okoliczność ta w ocenie skarżącego nie została dostatecznie uwzględniona przez Sąd I Instancji. O ile bowiem należy się zgodzić z Sądem I instancji, że narodziny kolejnego dziecka nie mogą radykalnie negatywnie wpływać na sytuację dotychczasowego dziecka, to taka konstatacja działa również w drugą stronę. Powód uważa, że tak wysokie alimenty w kwocie 800 zł na pierwsze dziecko negatywnie odbiją się na sytuacji drugiego dziecka, które również z tego powodu, że powód łoży na utrzymanie innego dziecko, nie powinno być pokrzywdzone. Skarżący wskazał również, iż powód od czasu powrotu do P. aktywnie uczestniczy w życiu małoletniego pozwanego. Realizuje kontakty z synem poprzez zabieranie go do siebie na weekendy (od piątku do poniedziałku). Gdy małoletni przebywa u powoda, powód dba o jego potrzeby, a także kupuje mu prezenty i zapewnia atrakcje. Zdaniem apelującego Sąd nie przypisał tym faktom dostatecznej wagi ustalając wysokość alimentów. W ocenie powoda Sąd błędnie też uznał, że to powód jest zobowiązany do całkowitego finansowania potrzeb małoletniego, nie uwzględniając osobistych starań powoda o wychowanie i utrzymanie małoletniego. Skarżący wskazał, iż małoletni F. W. uczęszcza do przedszkola, zatem spędza poza domem znaczną ilość czasu, teoretycznie 5 razy w tygodniu po 6 – 8 godzin. W przedszkolu małoletni ma zapewnione wyżywienia i opiekę. Kwota zasądzonych alimentów w wysokości 800 złotych tak naprawdę wystarcza na uiszczenie całej opłaty za przedszkole, a więc utrzymanie małoletniego w ciągu dnia, ponadto zostają jeszcze dodatkowe środki. Zważywszy, że powód zabiera swojego synka na 2-3 pełne weekendy do siebie do domu, gdzie zapewnia mu pełną opiekę i finansowane, w ocenie powoda istnieje istotna dysproporcja między wkładem finansowym w opiece nad dzieckiem, który ponosi ojciec, a który ponosi aktualnie matka. To powód, biorąc pod uwagę jego częstą osobistą opiekę nad synkiem, tak naprawdę finansuje, w o wiele większym stopniu potrzeby małoletniego niż matka.

W dalszej części uzasadnienia apelacji skarżący wskazał również, iż Sąd ustalając wysokość alimentów nie uwzględnił również możliwości zarobkowych przedstawicielki ustawowej małoletniego, ani pobieranych przez nią świadczeń. Do świadczeń alimentacyjnych zobowiązani są zarówno ojciec, jak i matka dziecka. Z materiału dowodowego wynika, że matka małoletniego dysponuje kwotą ok. 1 500 złotych netto miesięcznie, pracując tylko 3 dni w tygodniu. Powyższe powoduje, że jest ona w stanie również w części ponosić finansowe koszty utrzymania małoletniego.

Należy mieć również na względzie, że matka małoletniego przeznacza kwotę 700 złotych na wyżywienie oraz środki chemiczne dla całego gospodarstwa domowego, w którym mieszka. W ten sposób finansuje oprócz potrzeb syna również potrzeby innych osób zamieszkujących z pozwanym tj. swojego ojca, jego partnerki oraz swoje. Zdaniem powoda z tej kwoty zapewne niewielka część przeznaczana jest bezpośrednio na potrzeby samego dziecka. Nie bez znaczenia jest również fakt, że matka otrzymuje zasiłki w związku z wychowywaniem dziecka, co poprawia jej sytuację finansową.

Konkludując skarżący wskazał, iż jeżeli przyjąć, że starania rodziców o zapewnienie potrzeb dziecka powinno rozkładać się po równo, a więc zarówno ojciec jak i matka winni łożyć po 800 zł na dziecko, to kwota 1 600 zł miesięcznie znacznie przewyższa koszty utrzymania dziecka, tym bardziej, że ojciec znacznie angażuje się w opiekę osobistą. Dzieci mają prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, co oznacza, że rodzic powinien zapewnić dziecku warunki materialne odpowiadające tym, w jakich żyją sami. Jeżeli zatem stopa życiowa rodziców ulega radykalnemu obniżeniu, jak w niniejszej sprawie dotyczy to powoda, to automatycznie obniżeniu ulegają również warunki materialne dzieci i stosownie do tych nowych warunków należy ustalać wysokość alimentów. Zdaniem skarżącego obniżenie dotychczas ustalonych alimentów do kwoty 500 złotych, przy uwzględnieniu poprawy sytuacji materialnej matki pozwanego oraz pogorszenia sytuacji materialnej powoda, w dalszym ciągu zagwarantuje mu realizację jego usprawiedliwionych potrzeb. Z drugiej zaś strony zapewni powodowi możliwość łożenia na rzecz nowonarodzonego dziecka, wobec którego ciąży na nim również obowiązek dostarczania środków utrzymania.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił, iż po wydaniu w dniu 25 lutego 2019 r. wyroku przez Sąd I instancji powód P. W. (1) w maju 2019 r. podjął prace w charakterze kierowcy. Wysokość uposażenia powoda nie była jeszcze znana na dzień przeprowadzanej rozprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda zasługiwała na jedynie częściowe uwzględnienie.

Zdaniem Sądu II instancji wydane przez Sąd Rejonowy w Olsztynie rozstrzygnięcie zapadło na podstawie prawidłowo poczynionych ustaleń natury faktycznej. Sąd Rejonowy ustalił w sposób wszechstronny sytuację osobistą, rodzinną i materialną tak powoda P. W. (1), jak i sytuację osobistą, rodzinną oraz majątkową małoletniego pozwanego F. W. oraz jego matki A. K.. Sąd Rejonowy w uzasadnieniu orzeczenia przedstawił również wszystkie okoliczności stanowiące przesłanki do zmiany orzeczenia określającego obowiązek alimentacyjny zgodnie z art. 138 krio, które to wskazania Sąd Okręgowy przyjmuje jak własne. Sąd II instancji nie podziela jednak w całości wniosków jakie wysnuł Sąd Rejonowy na podstawie ustaleń faktycznych niniejszej sprawy.

W ocenie Sądu zarzuty przedstawione w apelacji przez powoda są w części słuszne i uzasadniają zmianę zaskarżonego wyroku.

Obowiązek alimentacyjny rodziców względem małoletnich dzieci określa art. 133 krio wskazując, iż rodzice są obowiązani do świadczeń względem dziecka, które nie jest w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na jego utrzymanie. Natomiast art. 135 § 1 krio określa zakres tego obowiązku wskazując, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Realizacja obowiązku alimentacyjnego może mieć miejsce w części lub nawet w całości w drodze osobistych starań. Z kolei zgodnie z art. 138 krio można żądać zmiany wysokości zasądzonych alimentów (podwyższenia lub obniżenia) w przypadku zmiany stosunków między stronami.

Pomimo stosunkowo krótkiego okresu czasu jaki upłynął od 6 lutego 2018 r. tj. od wydania wyroku przez Sąd Rejonowy w Olsztynie w sprawie III RC 418/17 Sąd Rejonowy słusznie przyjął, iż nastąpiła zmiana wzajemnych stosunków, która uzasadnia zmianę wysokości obowiązku alimentacyjnego. Powrót powoda na stałe do P. wpłynął wyraźnie na zakres jego możliwości zarobkowych. Rzeczą powszechnie wiadomą i jak się wydaje nie kwestionowaną przez przedstawicielkę ustawową pozwanego jest okoliczność, iż pozwany przebywając w W. miał możliwość podjęcia wysokopłatnej pracy. Ustalenia Sądu Rejonowego wskazują na osiągnięty wówczas dochód w wysokości ok. 3000 (...). Obecnie, po podjęciu decyzji o powrocie do P., możliwości te są zdaniem Sądu mniejsze. Nie oznacza to jednak, jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy, iż powód jest obecnie pozbawiony możliwości uzyskiwania dochodów. Posiada on odpowiednie kwalifikacje zawodowe do podjęcia pracy i winien podejmować działania dążące do uzyskania stałego zatrudnienia, aby realizować obowiązek alimentacyjny wobec pozwanego. Kolejną istotną okolicznością, również należycie dostrzeżoną i ocenioną przez Sąd Rejonowy, jest fakt urodzenia kolejnego dziecka pozwanego. Zdaniem Sądu Okręgowego fakt ten, wpływa na zakres możliwości realizowania obowiązku alimentacyjnego powoda, albowiem jest on obecnie zobowiązany do utrzymania dwójki dzieci. Zarówno pozwany, jak i jego brat T. mają takie samo prawo do uzyskiwania wsparcia od swojego ojca i nikt z rodzeństwa nie może być przez powoda w tym zakresie dyskryminowany. Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w Olsztynie słusznie uznał również, iż sytuacja oraz możliwości zarobkowe matki małoletniego pozwanego poprawiły się. W okresie wcześniejszym pozostawała ona bez stałego źródła dochodu, zaś obecnie uzyskuje dochód w wysokości ok. 1500 złotych miesięcznie.

Zdaniem Sądu rację ma natomiast skarżący w części wskazującej na niedostateczne uwzględnienie przez Sąd Rejonowy okoliczności związanych z realizowaniem przez powoda obowiązku alimentacyjnego w części poprzez osobiste starania. Małoletni ma obecnie (...) lata. Należy podkreślić, iż w okresie wcześniejszym P. W. (1) przebywał za granicą. Możliwości kontaktu, spędzania wspólnego czasu, pieczy oraz osobistych starań powoda w utrzymaniu małoletniego pozwanego były wówczas ograniczone. Obecnie zaś powód wrócił do kraju i zamieszkał w O.. Spotyka się on z małoletnim przez okres trzech weekendów w miesiącu, przy czym zabiera syna w piątek, zaś odprowadza

go do przedszkola w poniedziałek. W tym czasie małoletni przebywa pod pieczęą powoda, który ponosi koszty jego utrzymania oraz organizuje czas wolny zapewniając atrakcje dla małoletniego. Stwierdzić wobec powyższego należy, iż powód obecnie realizuje swój obowiązek alimentacyjny w znacznej części również w drodze osobistych starań. Jest to korzystne dla prawidłowego rozwoju małoletniego, pozwala na budowanie więzi z rodzicem.

Zważywszy więc na podniesione powyżej okoliczności uznać należy, iż ustalenie alimentów od powoda na poziomie kwoty 800 złotych miesięcznie powoduje w konsekwencji zbyt duże obciążenie powoda kosztami utrzymania małoletniego. Zdaniem Sądu odwoławczego kwotą właściwą jaką powinien ponosić powód P. W. (1) tytułem alimentów, kwotą uwzględniającą usprawiedliwione potrzeby małoletniego, możliwości zarobkowe jego rodziców, zakres realizowania przez rodziców swojego obowiązku w drodze osobistych starań, jest kwota 650 złotych miesięcznie. Brak jest podstaw do dalej idącego obniżenia zasądzonych alimentów. Nadal to bowiem ojciec małoletniego pozwanego posiada wyższe możliwości zarobkowe niż jego matka A. K.. Wbrew zarzutom zawartym w apelacji, ponoszone przez matkę małoletniego pozwanego koszty jego utrzymania nie ograniczają się do uiszczenia opłaty za przedszkole. Ponosi ona także i inne koszty związane z opłatami za mieszkanie w którym małoletni mieszka, jak również koszty zakupu odzieży, przyborów do nauki etc. Obniżenie alimentów do kwoty 500 złotych zgodnie z żądaniem pozwu oraz wywiedzionej apelacji byłoby więc niesprawiedliwe. Łączyłoby się to bowiem z obciążeniem matki małoletniego kosztami jego utrzymania wyższymi, niż wynika to z analizy przedstawionej sytuacji małoletniego oraz możliwości zarobkowych zobowiązanych do alimentowania rodziców małoletniego.

Jednocześnie też Sąd uznał za zasadne obniżenie alimentów z dniem 29 maja 2019 r. Obniżenie należnych od powoda alimentów z datą wcześniejszą np. datą wyroku Sądu Rejonowego, narażałoby pozwanego na konsekwencje związane z ewentualnym zwrotem nadpłaconych alimentów, co byłoby nieuzasadnione zważywszy chociażby na charakter tych świadczeń.

W konsekwencji, mając na uwadze powyższe wskazania i uznając apelację powoda za uzasadnioną w części Sąd na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w pkt I.

W pozostałym zakresie apelację pozwanego oddalił – pkt II wyroku.

Z uwagi na sytuację materialną pozwanego Sąd odstąpił od obciążania go kosztami procesu za instancje odwoławczą stosownie do treści art. 102 kpc.